

jem časi zelo viharji, — da so bili takrat dnevi naj hujših vojsk; in se tedaj ni čuditi, da je ta lepi zavod tu in tam zopet moral prenehati. Od juga sem pa so pritiskale oslepljene kardela Mahometove v Evropo, ter so si podvergle skoraj vso Španjo. Pririle so se bile tudi v sredo frankovske države, dokler jim ni bil Karol Martel pota nazaj pokazal. Od izhoda razširjali so hajdovski Avari strah, grozo in pogubo, ter v tla pomandrali brezštevilne naselbine lepe kulture. Tudi v sredi frankovske dežele bile so kervave domače vojske. Ni tedaj čuda, da razpadle so tu in tam nekdanje stanovanjske za omiko, in pa da so bile prazne, kar jih je še ostalo. Ni tedaj tudi čuda, da so bili poslednjič župniki, ki niso znali brez pomot in čedno pisati, ki so za podučevanje v cerkvi homilije brali. Tedaj se je odperl široki svet zaslugam Karolna Velikega, in s tem nastopi druga doba germanskih časov.

(Dalje prih. *)

Kratek obris godbine povestnice.

(Dalje.)

Končavši povestnico velikana vseh godbinah orodij omenim še z malo besedami orgelskih stavb po naši dragi domači deželi, kjer se je ta umetnost v novejšem času močno povzdignila. Orgle z dvema manualoma, ki so pred malo leti še zelo redke bile, se že nahajajo po vseh večjih farah. Naj večje starih del te verste so orgle na Raki na Dolenskem, ki pa ravno tako kakor stare orgle v ljubljanski stolni cerkvi gledajo po umetnih rokah novejših mojstrov, ker mnogo-verstne, če tudi koristne, pa zavoljo pomanjkanja denarne pomoči prepoveršne poprave jim niso dovolj zadostile. Boljše stavbe novejšega časa se nahajajo po mojstru Malihovski-tu v Ljubljani izdelane orgle v Šmartnem pri Litji (s tremi manuali), na Verhniku, pri sv. Petru v Ljubljani, pri sv. Jakopu v Ljubljani, v Košanah, v Lašičah, na Vačah i. v. dr. Pretečeno leto je ta mojster izdelal za podružniško cerkev v Begunjah na Notrajskem sicer majhne orgle na 10 spremenov, ki se pa zavoljo mnogih

*) V zadnjem listu se je tukaj in tudi pri sestavku „o sadjoreji“ po nevedoma namesto pazke „dalje prih.“ natisnilo „konec prih.“, kar zdaj popravimo.

imenitnih prenapredb v znotranjih delih od navadnih orgel močno odlikujejo. Svojo novo izverstno registraturo je ta mojster tukaj prvič izdelal; tudi je tukaj izdelal izvrstni veliki meh (Magazinbalg), ki ga dva manjša (Schöpfungsbälge) napihujeta, ki ji zavoljo umetno razdeljene vzdigavke (Hebel) vsaki otrok lahko goni.

Mojster Mandlin v Trebnem je izdelal že tudi mnogo dobrih orgel, izmed katerih zaslužijo posebej omenjene biti orgle na Brezovici blizu Ljubljane, za njimi orgle v Trebnem.

Po mojstru Rumpel-nu v Kamniku izdelane boljše orgle se nahajajo v Škofji Loki in v Št. Vidu na Dolenskem, po rajnem Kuna-d-u izdelane v Št. Vidu nad Ljubljano. G. Deu je izdelal nove orgle v Ipavi. Samouk P. Rojc je izdelal nove orgle na Dobrovi poleg Ljubljane.

V povzdigo te umetnosti je pa veliko, veliko pripomogel slavnoznani g. Gregor Rihar, organist in vodja glasbe pri stolni cerkvi ljubljanski, ki je že mnogokrat tako dobro umetnike kakor tudi naročnike podpiral s podukom in dobrim svetom. Slava mu!

(Dalje prih.)

Šolska roba.

a) Iskrice za pisne zglede.

Ljudje smo podobni rodovitnemu dežju. Vsaki človek je kapljica. Ena sama kapljica ne napoji in ne oživi suhega polja; vendar pa vsaka, še tako mala, k temu pripomore.

Mi nismo sami za se na svet rojeni, temuč tudi za svojo domovino, za naše starše, prijatelje in druge ljudi.

Zmernost je sol in dišava pri vsakem veselju.

Spoštujmo tega, ki nikogar ne žali; dvakrat pa spoštujmo tega, ki odvrta, da kdo koga ne razžali.

Življenje je začetek smrti. Smert je konec in začetek, ločenje in snidev.

b) Nalogi iz številstva.

1. Koliko sežnje mehkih drev se dobi za 18 sežnjev trdih, če so terde po $13 \frac{3}{5}$ gold., mehke pa po $7 \frac{1}{2}$ gold. seženj?

2. Ktero število dá ravno tisti znesek, če se s svojo polovico deli, ali s svojo polovico množi?